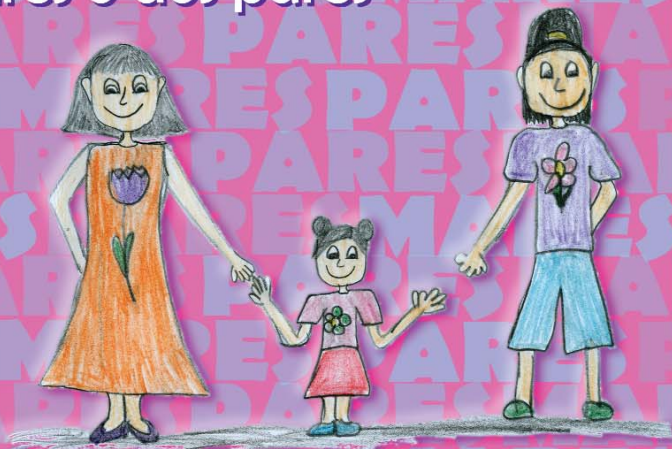

Parlem de famílies

Nens i nenes amb dues mares o dos pares

Recull de dibuixos fruit de la participació
de nens i nenes de Barcelona i de L'Hospitalet

Parlem de famílies

Nens i nenes amb dues mares o dos pares

Recull de dibuixos fruit de la participació dels infants
de les ciutats de Barcelona i de L'Hospitalet

Índex

Introducció	3
Conte: L'Anna fa cinc anys	4
CEIP Barrufet, 2n curs	5
CEIP Patronat Domènech, 2n curs	9
Conte: La Paula té dues mares	11
CEIP Patufet Sant Jordi, 3r curs	12
Associació educativa Ítaca de L'Hospitalet	15
Conte: L'Aitor té dues mares	16
CEIP Barrufet, 6è curs	17
CEIP Patronat Domènech, 6è curs	22
Les nostres famílies	27
Associació de famílies Lesbianes i Gais	27

Introducció

La idea de família ha estat canviant i evolucionant, i ha afavorit en la nostra societat l'existència d'una diversitat de models familiars que cal tenir en compte. Hi trobem, així, coexistent des d'un model més tradicional, on el pare, la mare, els fills biològics i filles biològiques formen el nucli familiar, fins a altres models familiars que són una realitat creixent en la nostra societat: "famílies reconstituïdes", mares solteres, fills biològics i filles biològiques convivint amb fills adoptats i filles adoptades, famílies homoparentals i homomarentals, etc.

Cada cop hi ha més dones i homes que opten per la maternitat i paternitat, i crien i eduquen criatures conjuntament, formant una família homomarental o homoparental amb fills o filles. És el cas de dones o homes que arran d'una separació obtenen la custòdia dels seus fills o filles i, posteriorment, comencen una relació de parella homosexual. També dones lesbianes que decideixen tenir criatures amb inseminació o autoinseminació, i les crien soles, amb la seva parella o amb la participació d'altres persones. Un cas especial són les parelles lesbianes o gais que han assolit adoptar nenes o nens.

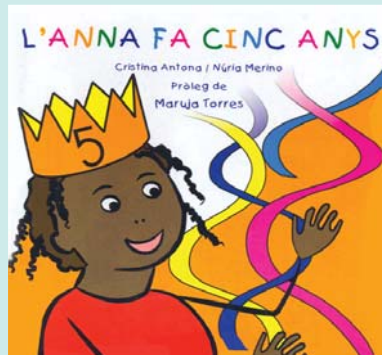
A pesar d'aquesta realitat, segueixen els prejudicis envers aquests tipus de famílies. Certa part de la societat no vol reconèixer a les parelles homosexuals la facultat per establir un nucli familiar favorable al desenvolupament personal de les criatures. Asseguren que el nen o la nena necessita d'un pare i d'una mare per formar la seva identitat de gènere, que la carència d'un d'aquests models (masculí o femení) pot arribar a produir greus problemes de personalitat o que poden "inclinat" el nen o la nena cap a tendències homosexuals, etc. Els nois i noies, però, que creixen en famílies homomarentals o homoparentals no manifesten cap diferència de personalitat, ni de desenvolupament intel·lectual, respecte als qui provenen de famílies amb una mare i un pare.

És per aquest motiu que hem cregut necessària la realització d'una acció educativa, l'objectiu de la qual és sensibilitzar i conscienciar, fent visible aquests nous models de famílies.

Per això es varen realitzar un seguit de tallers a diferents CEIP i associacions de L'Hospitalet i Barcelona. Els tallers començaven explicant la diversitat de models de famílies existents i, a continuació, es llegia un conte curt sobre un nen o una nena que té dues mares o dos pares: *L'Anna fa cinc anys* a cicle inicial, *La Paula té dues mares* a cicle mitjà, i *L'Aitor té dues mares* a cicle superior de primària. Posteriorment, es proposava als nens i nenes que fessin un petit conte i/o un petit dibuix on havien de reflectir com imaginaven una família d'aquestes característiques (un nen o una nena que tingués dos papàs o dues mamàs). Amb aquesta iniciativa hem volgut apropar als nens i nenes una realitat existent que potser desconeixen o sobre la qual poden tenir certs prejudicis i estereotips.

En aquest llibret presentem els treballs realitzats per nenes i nens de 6 a 12 anys on a través de dibuixos i/o petits relats expressen les seves idees envers aquestes famílies. Agraïm la col·laboració de totes les nenes i tots els nens que hi han participat, així com del professorat dels CEIP i els grups que han facilitat aquesta participació:

- CEIP Barrufet de Barcelona
- CEIP Patronat Domènech de Barcelona
- CEIP Patufet Sant Jordi de L'Hospitalet
- Associació educativa Itaca de L'Hospitalet
- Associació de famílies Lesbianes i Gais

COBERTA DEL CONTE "L'ANNA FA CINC ANYS"

L'ANNA FA CINC ANYS

(Cristina Antona i Núria Merino; editat per Associació e-kre@, 2004)

Anna i Pol i Mama i Mare. Vet aquí quatre personatges protagonistes d'una història d'amor única. La seva.

L'Anna, durant la preparació de la seva festa d'aniversari vol recordar quan la seva mama i la seva mare la van anar a buscar a ella i el seu germà a Madagascar, i l'aventura que això va suposar.

CEIP BARRUFET DE BARCELONA, 2N CURS

Paula G.

01

Era una vegada una nena que tenia una mama i va trobar que volia un germanet i no podia perquè la mama no tenia l'edat. Llavors va dir a la seva mare si es podia casar amb una noia i va dir que sí. Va tenir un germanet i s'ho va passar bé amb una nova mamà.

Ariadna

03

Marc i Jordi van caminant amb la seva filla Marina. Van adoptar la Marina a Egipte. A ella li agrada molt estar amb els seus pares a Barcelona perquè fa moltes coses: jugar.

Sara Santamaría Medina

02

Hi havia dues mares: la Mireia i la Juli que tenien un nen i una nena que havien adoptat a Amèrica. Un dia van anar a la neu i s'ho passaven molt bé i estaven contentes.

Jana Gil Bae

04

Jordi E. Aranguren

05

Berta Ballesteros Giner

06

Jasmina Harrak Benhammou

08

Una nena li deia a la seva mare si li podia ajudar a fer el pastís i va dir que sí. I després el van començar a fer i quan el van treure del forn, la nena el començava a xuclar i menjar i li va quedar només un tros mitjà. Una mare es va anar de viatge i l'altra es va quedar amb aquesta filla. Es va quedar uns quants dies i després va tornar i va sentir l'olor del pastís i volia un tros i es va menjar un tros i l'altra tros se'l va menjar l'altra mare amb la filla.

Marc Joan

07

Una vegada hi havia dos pares: el Joan i el Bernat que tenien un fill i una filla. Van anar al desert a fer una carrera de camells, van arribar a un poble i llavors van tornar a casa.

Laura Rifol

09

Irene

10

Enric Barrull Capdevila

13

Nicole Jiménez

14

Pau

11

Ona

12

Marc del Arcàzar Julia

15

Hi havia una vegada unes senyores que vivien juntes i volien tenir dos fills i no podien i un dia una de les dues va dir: per què no fem la volta al món a veure si podem trobar dos nens o dues nenes i l'altra va dir: d'acord, quina bona idea!!! I es van ficar a l'Internet i van agafar els bitllets i els bitllets deien que era pel dia 13 de juny, el seient 32 (...) i van fer la volta al món i no van trobar ningú però quan sortien de l'avió en un fanal van trobar dos nens abandonats i van viure feliços i es van fer una foto.

Paula Carrasco Tomás

16

Estaven a casa les dues mares amb la seva filla. Jugaven juntes. La mare Berta i la mare Jana sempre estaven juntes i s'estimaven a la seva filla.

Abdul

18

Maria

17

Elsa Dial Ribello

19

Dues mares que porten a la seva filla Berta a la piscina. A la Berta l'han adoptada perquè volien tenir una filla per no estar soles i per estimar-la. La mare Aina entrava a l'aigua per ajudar a la seva filla. L'altra mare es deia Sara.

Lilia Rosell Prats

20

Carlota Ferrer Ruiz

22

Anna Valls

21

Helena Ezomba Gersabali

23

CEIP PATRONAT DOMÈNECH DE BARCELONA, 2N CURS

Ciara Valles de Lanuza

24

Albert Clemente Masal

28

Roc

25

Roger V. A.

27

Joana Roger Folx

29

Mariona

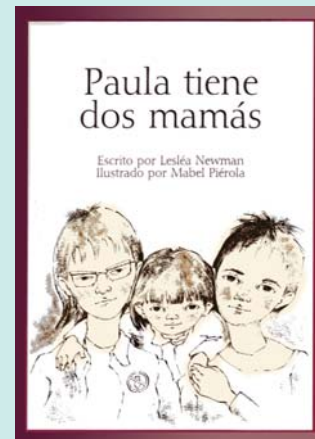

30

Anna Comellas

26

COBERTA DEL CONTE "PAULA TIENE DOS MAMÁS"

LA PAULA TÉ DUES MARES

(Lesléa Newman i Mabel Piérola; Edicions Bellaterra, 2003)

Totes les persones són iguals i al mateix temps molt diferents.
A les famílies els hi succeeix quelcom semblant, hi ha famílies amb una mamà i un papà, unes altres només amb una mamà o un papà.

Aquest llibre conta la història de la Paula que té dues mamàs i en la qual aprèn que l'únic verdaderament important és l'estimació.

Gerard Perelló Martínez

31

Alba Aranda Avilés

32

Marc Moreno Pérez

33

Miriam Andia Roig

34

Laura Sabaté Cerro

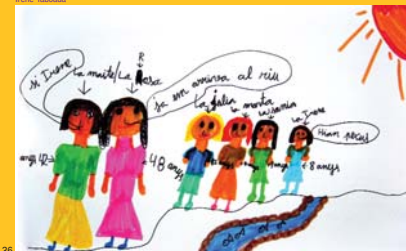
35

Iba Larrora Bontia

37

Irene Taboada

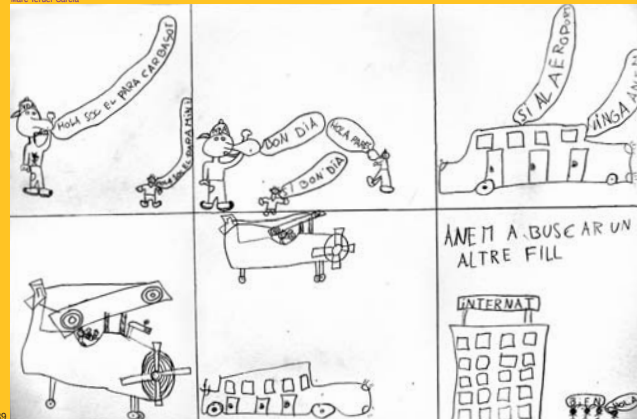
36

Marc Muñoz Costa

38

Marc Teruel García

39

Núria Martín García

41

Agnès Blanc Farré

40

Paul Negroed Ferrández

42

Maria José Silva Enero, 11 anys

43

Bladimir Montero Quesado, 11 anys

46

Jhanaina Bowen Jiménez, 11 anys

48

Génesis Scarlett Batista Pérez, 11 anys

44

Sara de la Vega Escobar, 9 anys

47

José Armando Carvajal Pérez, 8 anys

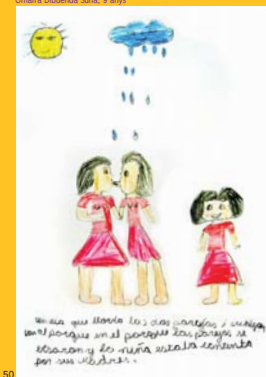
49

Carlos Kevin Arias López, 11 anys

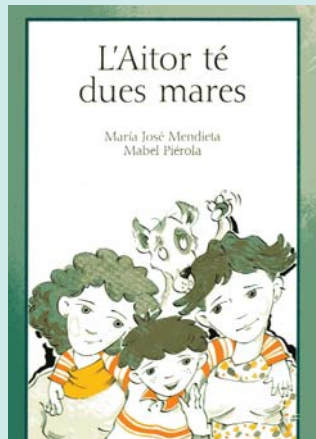

45

Omaira Dibueno Sura, 9 anys

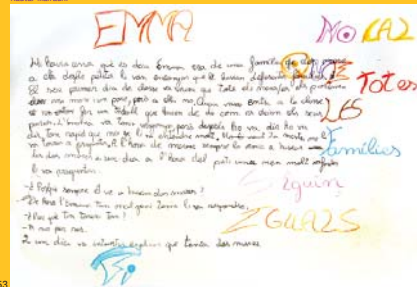
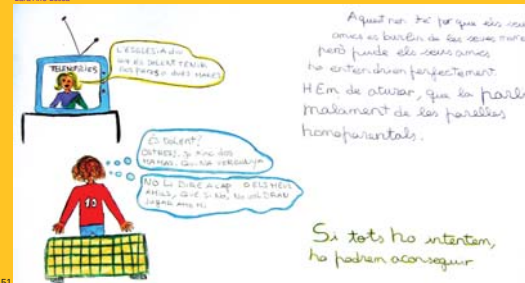
50

L'AITOR TÉ DUES MARES

(María José Mendieta i Mabel Piérola; Edicions Bellaterra, 2006)

L'Aitor, un nen de 9 anys que se sent rebutjat i discriminat donat que li fan sentir que és diferent, viu amb les seves dues mares. L'Aitor aprèn que existeixen altres famílies com la seva i que el més important és l'estimació i no quantes mamàs i quants papàs es tenen.

CEIP BARRUFET DE BARCELONA, 6È CURS

Per què la gent no ho entén?

Sempre havia passat que tenir dos pares era normal, però al començar la primària tot va canviar. Els meus dos pares es deien Joan i Jordi... Jo tenia cinc anys. M'agradava moltíssim passar tot el dia els tres junts. No sé per què a la televisió hi sortien famílies amb una dona, un home i els fills/es. Un dia els meus pares em van dir que havia de començar primària ja que havia acabat P3 i P4. Un dia a la classe vanem parlar de les famílies. Tot anava normal fins que la mestra va dir de fer un dibuix de la nostra família. Jo en acabar el dibuix vaig veure que tothom m'assenyalava. Per què passava tot això? Vaig entendre que el problema era que tenia dos pares. I em vaig dir a mi mateixa:

Anna Marquès Jiméne:

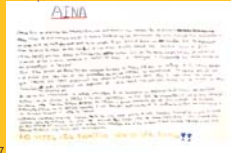
Pau Peralta Martínez

Guillem Màrquez i Lòpez del Castell

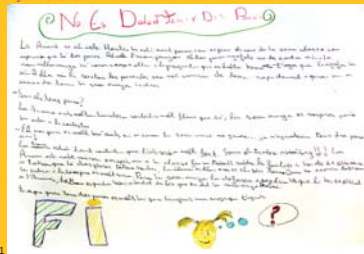
Aina

No totes les famílies han de ser iguals!!

Sílvia, No és un delicte formar una família del mateix sexe!!!
 Hi havia una vegada dues senyores que feien parella. Un dia una de les senyores, la Miriam, va dir-li a la Maria:
 -Maria, vull tenir un fill.
 La Miriam va dir...
 -Però si nosaltres no podem tenir fills. Un moment, tinc una idea, i si adoptem un nen!!!
 La Miriam no s'hi va pensar dos cops i van anar corrent fins a l'orfenat. Quan van arribar, van agafar la nena més petita, per poder-la educar que "fer parella home-home i dona-dona no era tan malament". Van passar molts anys i quan la nena ja era una mica grandeta es trobava rara perquè quasi totes les famílies que veia estaven formades per home i dona i els hi va dir a les seves mares:
 -Per què sou dona i dona i no sou home i dona?
 La Miriam i la Maria van respondre:
 -Sílvia, **formar una família de dona i dona no és un delicte. Això és normal.**
 La Sílvia, des d'aquell dia, quan sortia al carrer i veia les demés famílies ja no es trobava una persona rara. I tota la família va viure feliç per sempre més.

Miguel Duran Torrens

61

No és dolent tenir dos pares

L'Ariadna va al cole. Mentre hi està anant pensa com explicar als nens de la seva classe com explicaria que té dos pares. Al cole li acompanyen els dos pares agafats un de cada mà. La seva millor amiga ve corrent cap a ella i li pregunta qui és l'altre home que li agafa la mà. A ella no li surten les paraules, vol canviar de tema ràpidament i quan va a canviar de tema la seva amiga li diu:

-Són els teus pares?

L'Ariadna amb molta timidesa contesta molt fluix que sí, la seva amiga es sorprèn però ho entén i li contesta:

-El meu pare és molt bo amb mi, però la meua mare no gaire... Ja m'agradaria tenir dos pares així a mi!

L'Ariadna està tan contenta que l'abraça molt fort.

Sona el timbre: riiriiri! L'Ariadna està molt nerviosa perquè avui a la classe fan un treball sobre les famílies i ha d'explicar a tothom que té dos pares. Tothom ho diu, l'última és ella, ara és el seu torn. Quan ho explica tothom la critica i li diuen que és molt rara. Però la seva amiga la defensa i explica allò que li ha explicat a l'Ariadna. Tothom es queda bocabadat d'allò que ha dit la seva amiga Dolors.

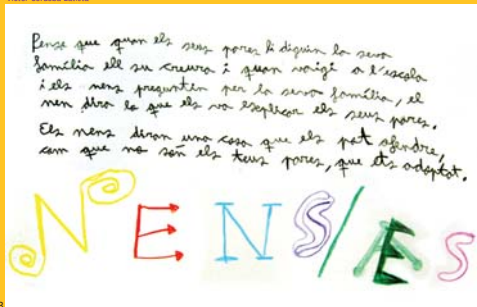
I és que quan tens dos pares és molt bo que tinguis una amiga que t'ajudi.

Ferran

62

Victor Córdoba Batista

63

Beatriz Méndez Sánchez

64

Adrià Company Pérez

66

Laura López Comellas

65

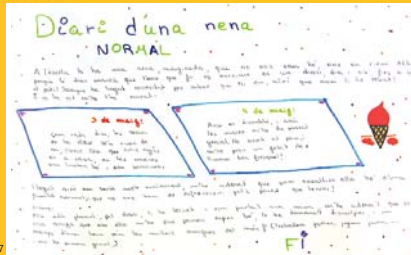
El secret de la Mònica

La Mònica és la meua millor amiga. Fa temps quan va arribar a la meua escola semblava una nena molt tímida, callada, freda... Tot va començar un dilluns a les nou del matí. Tenim per costum quedar en el banc de sota un arbre del parc. Va venir ella moixa, trista, estava parlant amb la seva mare. Només vaig sentir "avui li has de comentar a la professora". Jo no entenia res però no li vaig dir que què li passava, vaig deixar-ho córrer per no agobiar-la. A l'hora del pati vaig sentir, a través de la porta, com la Mònica li comentava allò a la professora. No me'n vaig poder estar i vaig haver d'escoltar. La Mònica plorava i la professora li deia que no havia de tenir por, que hi havia més gent a qui li passava com a ella. No vaig entendre res, van anar més lluny. Tenia ganes de preguntar-li al meu pare i a la meua mare què podia ser aquell comportament tan estrany que tenia la meua amiga, però no va caler. Després, tothom tornava a la classe amb ganes de fer alguna cosa i ens varem posar a llegir. A mitja lectura la professora va interrompre a la classe, fins aquell moment en silenci, que començava a murmurar.

-Atenció nens i nenes, la vostra companya us ha d'explicar una cosa. Si us plau, no feu tonteries. Quan va acabar d'explicar-ho, ho vaig entendre tot. Li vaig explicar a la meua mare i em va dir que ella ja ho sabia, que jo havia de saber que era normal, que podria ser que m'hi trobés molta gent així i que no era dolent. Que també existien els gais, que era quan dos homes s'enamoraven. Els altres dies a l'escola ja no era "normal", ja tothom li feia preguntes. Els nens petits li deien que era impossible tenir dues mamàs o dos papàs. La Mònica va ser molt valenta de dir-ho, jo crec que no ho hauria dit.

I a partir d'aquell dia l'escola mira amb més bons ulls l'homosexualitat. La Mònica és la meua heroïna i l'admiro molt.

Judit Belmonte

67

Diari d'una nena normal

A l'escola hi ha una nena, marginada, que no ens cau bé, ens en riem d'ella perquè té dues mares, que l'únic que fa és escriure en un diari. Dia i nit, fins i tot al pati! Sempre he tingut curiositat per saber què hi diu, així que avui li he robat! I a la nit me l'he mirat:

3 de maig: Com cada dia, les nenes de la classe se'n riuen de mi, l'únic lloc onestic a gust és a casa, on les mares em tracten bé i em somriuen.

4 de maig: Avui és dissabte i amb les mares m'he passat genial. He anat al parc i m'he pres un gelat de llimona ben fresquet!!

L'he llegit això em sento molt malament. M'he adonat que com nosaltres ella ve d'una família normal i que no ens hem de diferenciar pels pares que tenim!

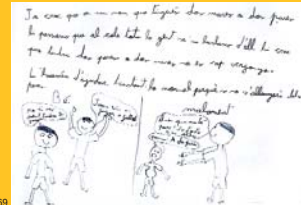
Dilluns: Ella està plorant pel diari. Li he tornat i hem parlat una mica. M'he adonat que és una amiga. Que amb ella m'ho puc passar súper bé, li he demanat disculpes i en menys d'una hora som les millors amigues del món! (treballem juntes, juguem juntes... i ens ho passem genial). FI

Núria Esteller Fabra

68

Albert Balcells Pijuan

69

Jo crec que a un nen que tingués dues mares o dos pares li passaria que al cole tota la gent se'n burlaria d'ell i crec que tenir dos pares o dues mares no és cap vergonya. L'hauríem d'ajudar tractant-lo normal perquè si no s'allunyaria dels pares.

Albert Barrull Capdevila

71

El pare explica...

Hi havia una vegada un nen que es deia David i que tenia un pare i un pare. Aquest nen a l'escola era molt rebutjat perquè era diferent als altres. Un dia li va dir al seu pare:

-Papà, per què sóc diferent dels altres?

-No ho ets, fill. Per què m'ho preguntes?

-Perquè a l'escola em rebutgen.

-Doncs fill no et preocupis, demà vinc a l'escola i parlaré amb els nens i nenes de la nostra família.

-D'acord pare.

L'endemà el pare va anar a la classe i va explicar perquè el David tenia dos pares i els hi va dir que: "el David és igual que vosaltres; només és que té un pare i un pare. I no passa res".

Quan els nens ho van saber van entendre que perquè tingués dos pares no era diferent. I des de llavors va tenir molts amics.

Nastia Castelleiro Sanchez-candamio

70

Laia Sánchez Miró

72

Jana Alfonso Abril

73

Sempre hauria de ser així!!

Una vegada, una nena que es deia Laia. La Laia tenia 7 anys i tenia dues mamàs. Un dia a l'escola la mestra els hi va dir que havien de dibuixar la seva família. La Laia no sabia què fer, ella tenia dues mamàs i li feia vergonya dibuixar-ho. La mestra li va preguntar què li passava i li va explicar. Ho van comentar a la classe, i la mestra i la Laia els hi van explicar que la Laia tenia dues mamàs. Els nens de la classe ho van entendre i la tractaven com una nena normal. La Laia estava molt contenta de tenir dues mamàs.

M'agradaria que com a classe de la Laia hi hagués moltes persones més!

Safina Jaime Hijazo

75

Gina Mora Cots

76

Eloi Canelo Vilaseca

74

El problema de la Marta

Hi havia una vegada una noia que es deia Marta. La seva situació actual era complicada ja que tenia dues mares, però no era això el problema, era que tenia 11 anys i ja començava a entendre que alguns amics/amigues la discriminaven perquè tenia dues mares. Era diferent a tothom. Un dia va comentar això a la seva mare, la Clara. La Clara li va explicar que hi ha gent que no té ni la més mínima idea de què era la diferència. Cada dia la Marta somniava amb un món que la gent entengués el seu problema. Però allò era un somni i era impossible. El matí d'un diumenge va preguntar a l'altra mare, la Sònia, per què no podien canviar d'escola. La Sònia li va contestar que ja parlaria amb la Clara. Un dilluns a la Marta li van dir que avui l'acompanyarien a l'escola. Quan van arribar, van entrar a l'escola, tothom les mirava amb males cares, i van explicar que eren una família diferent a les altres i que per això no havien de discriminar-la. Des de llavors, el seu gran somni s'ha pogut fer realitat.

"Hi ha somnis que es poden fer realitat"

Laura Puertas Vicetto

77

Lucas Prats

79

Marc Nossés

80

Rita Marimón Lavega

78

Nastia Casteleiro

81

CEIP PATRONAT DOMÈNECH DE BARCELONA, 6È CURS

Eric Romera Bartallia

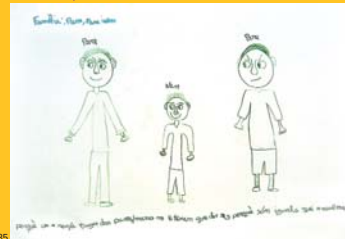
82

Jordi Ceguiles Soler

84

Albert Barnall Capdevila

85

Adenike Kabi Moi

83

Xènia Martínez Márquez

86

LES NOSTRES FAMÍLIES

Alba Marañón Vila, 7 anys

87

Amb la meua família a les vacances m'en vaig de vacances i m'ho passo molt bé.

Lila Palguera Ruiz, 7 anys

90

ASSOCIACIÓ DE FAMÍLIES LESBIANES I GAIS

Jordi Vinolas, 6 anys

88

Marlen Chavarria Vendrell, 10 anys

89

Vull dir-vos que la meua
família és una família com
totes. No només són
normals les famílies que
tenen un pare i una mare.
Una família vol dir tenir
gent que t'estima, que et
cuida i que comparteixen
quasi tot l'amor amb tu.

Miguel Chavarria Vendrell, 12 anys

91

Vasyl Roman Freixenet, 7 anys

92

**Parlem de famílies.
Nens i nenes amb dues mares o dos pares**

Idea original: Teresa Freile i Mònica Timón
Coordinació i redacció: Mònica Timón i Teresa Freile

Col·laboradors/ores:
CEIP Barrufet i CEIP Patronat Domènech de Barcelona,
CEIP Patufet Sant Jordi de L'Hospitalet de Llobregat,
Associació Educativa Ítaca
i Associació de famílies Lesbianes i Gais

Disseny i maquetació: Albert Navarro
Imprès a: MultiCopy Gràfic

Barcelona, febrer de 2008

Pandora

Recursos per la igualtat d'oportunitats
i la no discriminació de les dones

València 45, pral B · 08015 Barcelona
Tel.: 93 226 98 64
pandora@pandorapsicologia.com
www.pandorapsicologia.com

Organitza:

PANδORA

Recursos per la igualtat d'oportunitats
i la no discriminació de les dones

Amb el suport:

Generalitat de Catalunya
Departament d'Acció Social i Ciutadania
Programa per al col·lectiu gai,
lesbiana i transsexual

Generalitat de Catalunya
Institut Català de les Dones

Ajuntament de Barcelona

Drets Civils

ice
.....